

Kumppanuus ja Kepan kompassityökalu

Fididan koulutus ”Kumppanuus ja vertaistuki
vammaishankkeissa”
17.11.2008

Tiina Kontinen
Koulutussuunnittelija
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Keva ry

Sisältö

- Kumppanuus kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyössä
  - Taustakeskustelu
- Kumppanuuden laatuprosessi Kepassa
- Kumppanuuden kompassi

Tapausesimerkki kepa

- **Kumppanuus eri näkökulmista**

Kansalaisjärjestöjen kumppanuus - Miksi?

- Solidaarisuuspohjainen ja normatiivinen lähtökohta
  - kumppanuus on tavoite sinänsä, tavoiteltavia asioita ovat tasa-arvoisuus ja demokratia etelä-pohjoinen vuorovaikutuksessa
- Käytännöllinen ja tehokkuutta painottava lähtökohta
  - kumppanuus on keino ratkaista kehitysongelmia tehokkaammin ja kestävämmiin

Mitä kumppanuus on?

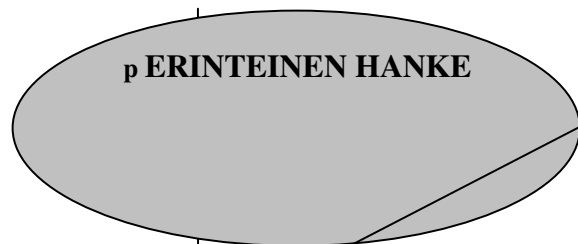
- Molempien osapuolten tarpeita tyydyttävä
- Tasa-arvoinen neuvottelusuhde
- Toimijoiden autonomian säilyttäminen
- Luottamuksellinen ja avoin
- Pitkäaikainen
- Järjestöjen välinen

Kumppanuuden ulottuvuuksia

RAHOITUS
-ei juuri dialogia

**KUMPPANIN
KAPASITEETTI
VÄHÄINEN**

LUOTTAMUS

**EI
LUOTTAMUSTA**

**KUMPPANIN
KAPASITEETTI
VAHVA**

EI RAHOITUSTA
-paljon dialogia

Kumppanuus ja kehitysyhteistyö?

- Onko kumppanuus mahdollista kehitysyhteistyössä?
  - Rahoitussuhde
  - Valta
    - Resurssit
    - Tieto

Kumppanuuden kritiikkiä

- Käytäntöä vai valtasuhteet alleen kätkevää retoriikkaa?
- Enemmänkin pohjoisen toimijoiden toivomus uudenlaisesta orientaatiosta kuin yhteistyön käytäntö?
- Yksittäisten ihmisten kontaktit vs. järjestöjen välinen suhde
- Järjestöjen välinen kumppanuus vs. sisäisen demokratian puute
- Rahoitussuhteen vaikutus → onko yhteinen tilivelvollisuus mahdollista?
- Pitkäaikainen kumppanuus vs. hankemuotoinen työ

Oxfam - kumppanuuksien arviointi 2007

- Oxfam on tukenut 1500 järjestöä vuosina 2005-2007
- 1) **Tilivelvollisuus kumppaneiden kesken**
  - Palautteen lisääminen → myös suullinen palaute
  - Maksut silloin kun ne on luvattu
  - Selkeys yhteistyön pituudessa
- 2) **Tasa-arvoisuus ja päätöksenteko**
  - Dominoivan kulttuurin muuttaminen
  - Molemminpuolinen tiedon jakaminen
  - Järjestörahoitusta hankerahoituksen sisälle
- 3) **Jaetut arvot ja luottamus**
  - Kohteliaisuus ja kielenkäyttö
  - Yhteinen keskustelu arvoista ja tavoitteista

Selvityksen johtopäätös:

- Osallistuvan kumppanuuden rakentaminen vaatii hyvää johtajuutta, kumppanuustyypin toiminnan palkitsemista, taitojen kehittämistä, ja ennen kaikkea:

• TYÖNTEKIJÖIDEN AIKAA

Miksi muutakin kuin rahaa?

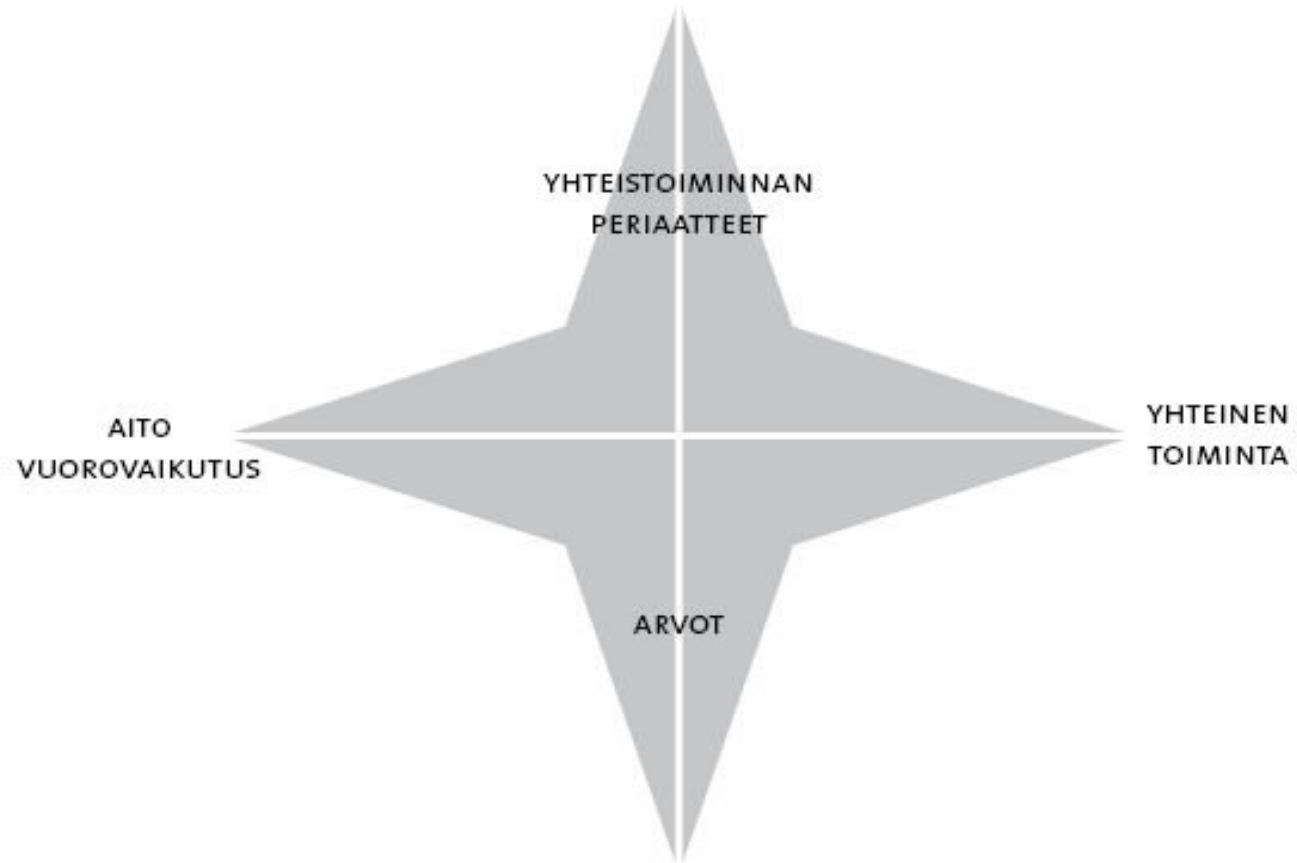
- Yhteistyö vahvistaa hallinnollista kapasiteettia
- Oxfamin tuki vaikuttamistyölle on tärkeää ja kasvattaa myös paikallisen järjestön luotettavuutta
- Oxfam auttaa tiedon saamisessa ja verkostoitumisessa
- Oxfam fasilitoi, auttaa reflektoimaan antaa henkistä tukea & rohkaisua

Kepa: Yhteistyön laatuprosessi

- Hallitukset asettama järjestöryhmä 2004
- Tavoitteena etelä-pohjoinen yhteistyön laatukriteerit
- Kumppanuudella tärkeä sija
- Miten mitata kumppanuutta?
- Millaisia indikaattoreita voidaan laatia?
  - Työpajat Sambiassa ja Tansaniassa 2006, Mosambikissa ja Nicaraguassa 2007

KUMPPANUUDEN / LAADUN TÄHTIKUVIO

- Osapuolten tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus
  - Auttamisesta kumppanuuteen?
- Luottamus, läpinäkyvyys ja rehellisyys
  - Vaaditaan molemmilta osapuolilta
- Demokraattinen päätöksenteko ja osallistuminen
  - Järjestöjen työssä ja keskinäisessä yhteistyössä

Yhteistoiminnan periaatteet

- Tavoitteena pitkäaikainen yhteistyösuhde
- Pohjoisen ja etelän osallistuminen ja vastuu
- Toiminnan yhteinen omistajuus ja osapuolten sitoutuminen
- Yhdessä oppiminen

Yhteinen toiminta kepa

- Aloite yhteiseen toimintaan etelästä tai etelän ja pohjoisen yhteinen aloite
- Yhteinen suunnittelu
- Yhteiset tavoitteet
- Yhteistyösopimus ja yhteydenpito
- Toiminnan tarkoituksenmukaisuus
- Toiminnan laajuus sopusoinnussa järjestöjen koon kanssa
- Osallistamisen periaate
- Toimintaympäristön ja kulttuurin huomioonottaminen

Voiko kumppanuutta mitata?

- Millaisia indikaattoreita?
- Vaikeaa mitata → voidaan kuitenkin tarkastella eri ulottuvuksien toteutumista
  - Aito vuorovaikutus
  - Yhteistoiminnan periaatteiden toteutuminen
  - Yhteinen toiminta
- Prosessin tuloksena kumppanuuden tarkistuslista - > Kumppanuuskompassi

Kumppanuuskompassi

- Työkalu järjestöille yhteistyön arviointiin
  - Voidaan täyttää erikseen ja vertailla